

הסרט על הרב עובדיה:
על השמאל ותומכי ש"ס
עמ' 8

מועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 30 / 31 ביולי 2024

פשיזם - מפלטו האחרון של הביביזם

סכנה גרעינית
גוברת במזה"ת

עמ' 5

40 אלף הרוגים בעזה

מכתבים למערכת

אנשים לא יודעים

שמי נדב וימן ואני מתרגש להודיע שנבחרתי לתפקיד המנכ"ל החדש של שוברים שתיקה. אני נכנס לנעליים הגדולות של ידידי ורעי אבנר גבריהו (תודה ובהצלחה). כן, זה תפקיד מאתגר; כן, זו תקופה סופר מאתגרת. וכן - יש לי כבר תוכניות רבות איך לתת לכיבוש בראש.

בגדול, תפקיד זה לא היה בתוכניות שלי. אני בכלל איש חינוך. למדתי הוראה בסמינר הקיבוצים, הדרכתי שנים בפנימייה, רציתי להיות מחנך. חשבתי אולי אפילו צוער של משרד החוץ. אבל שרתתי בשטחים כלוחם בצוות צלפים בסירת נח"ל ולא יכולתי להמשיך הלאה ולהעמיד פנים שזה לא ענייני. הצטרפתי לשוברים שתיקה כמה שנים לאחר השחרור מהצבא ואני חלק מארגון זה כבר 11 שנים.

בשנים שלי בשוברים שתיקה יצא לי להכיר את דור החיילים שחזר מהאינתיפאדה השנייה וגם את הדור שחזר מ"עופרת יצוקה"; עבדתי עם האנשים שלחמו ב"צוק איתן" ועם אלה שהיו בשנות שגרת הכיבוש הקשות בגדה המערבית; עם אלה שאבטחו כניסות לקבר יוסף ולכיפל חארת ועם אלה שעשו פשיטות בג'נין, בטול כרם ובדרום הר חברון. עכשיו מגיע אלינו הדור של "חרבות ברזל".

איסוף העדויות של חיילים החוזרים מרצועת עזה הוא המשימה החשובה ביותר שלנו בתקופה הנוכחית. אלה עדויות קשות, חלקן מזעזעות ממש. בתור המנכ"ל החדש של שוברים, אני אעשה הכל כדי שהן יגיעו לכל ישראלי. אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו להתעלם ממה שקורה בשטחים ולאן שהגענו.

אני עושה את עבודתי כי העתיד של ארץ זו, ובעיקר של האנשים כאן, חשוב לי מאוד. ישראלים ופלסטינים. גדלתי כאן, המשפחה שלי כאן, אני בן ואח ודוד, אני בן זוג ואני אבא. יש לי אחריות לעתיד של המקום הזה, ובחלקה הקטנה שלי בשוברים שתיקה אני מתכוון לעשות כל מה שאפשר: עוד סיור, עוד חוג בית, עוד עדות, עוד מכה בחומה ועוד מכה בחומה, עד שזו תיפול.

אני ממלא את תפקידי כי אנחנו חיים בחברה עם קוד שתיקה עמוק לגבי הכיבוש. ואילו הדרך לחיים בטוחים יותר עוברת בפירוק של קוד זה. חשוב שנדבר על למה אנחנו עושים כיבוש, על איך אנחנו עושים כיבוש ועל מה קורה לנו כחברה אחרי עשרות שנים של דיכוי מיליוני בני אדם. קודם כל, כי מדובר בחיי אדם, פלסטינים וישראלים. ואני, במקום הזיות על "ניהול הסכסוך", מעדיף אנשים חיים.

גם עכשיו, אחרי האסון, יש עוד כאלה מנסים לשכנע אותנו להעביר עוד כמה דורות במכבש הנצחי של ה"אין מנוס" ו"ככה זה". אז לא, לא נעביר פה עוד כמה דורות של כיבוש. בלי מאבק נגדו שבסופו ניצחון. אני גא להיות שובר שתיקה. גא בצוות, בחיילים שמסרו לנו עדות ובקהילה שעמדה מאחורינו כל הזמן הזה. שיברו שתיקה. ספרו מה עשיתם ומה נשלחתם לעשות. אל תספרו לעצמכם ש"כולם יודעים". אנשים לא יודעים.

נדב וימן, שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיכת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

לבנות כל הדרך אל הבנק

"הבנקים מבטלים הטבות לציבור וממשיכים לגרוף רווחי עתק. אף שהריבית במשק נותרה ללא שינוי, הבנקים מעלים את הריבית על האוברדרפט, ובמקביל נסוגים מהטבות הריבית על הפלוס שנתנו באחרונה בעקבות לחץ ציבורי. בינתיים בנק ישראל מסתפק בהעברת מסרים, ונמנע מהתערבות מעשית בקביעת גובה הריביות המקסימלי".

מיכאל רוכזורגר, "דה מרקר", 21.2

הבנים יקרים לנו...

"היחידה לחופש מידע במשרד ראש הממשלה חשפה נתונים על עלויות אבטחת המשפחות של ראשי הממשלה בנימין נתניהו, נפתלי בנט ויאיר לפיד בין השנים 2018-2023. המידע, שנחשף לבקשת עמותת 'הצלחה', מגלה למשל כי בתוך חמש שנים מימנה המדינה אבטחה בהיקף מצטבר של כ-21.5 מיליון שקל לשני בניו של נתניהו, יאיר ואבנר. עלות אבטחת רעיית ראש הממשלה, שרה נתניהו, בתקופה זו עמדה על 10.65 מיליון שקלים. סך עלות אבטחתו של יאיר נתניהו לאורך התקופה עמדה על כ-10.2 מיליון שקלים, מתוכם כמיליון שקלים בשנת 2023. עלות אבטחתו של אחיו, אבנר, הייתה גבוהה יותר ועמדה על 11.4 מיליון שקלים לאורך חמש שנים, מתוכם 1.36 מיליון שקל בשנת 2023".

יהונתן ליס, "הארץ", 18.7

... וגם המשפחה יקרה לנו

"ועדה פסקה שיש יתרונות בהפעלת מטוס מיוחד להטסת ראשי המדינה, כל עוד תקרת ההוצאות לא תעלה על 150 מיליון שקל; העלויות של הפרויקט מתקרבות מאז למיליארד. כשנקלט במתקני התעשייה האווירית הודיעו שעבודות ההסבה יארכו שנה; עברו כבר שמונה. הכל נעשה באופן עקום. ההחלטה על 767 הייתה מטופשת. זה דגם שבואינג ואל על כבר הוציאו מאז משירות. אבל נתניהו התעקש על מטוס שיכול להגיע לאמריקה בטיסה ישירה. אפשר לחשוב כמה נסיעות כאלו כבר יש לראש ממשלה בשנה".

אורי חשגב, "הארץ", 18.7

ההסתדרות: בשבת לטייל, לא להפגין

"באזור הר הנגב הגבוה מצידו הצפוני של מכתש רמון תוכלו להכיר מקרוב את בורות לוי - מאגרי מים קדומים שחלקם נבנו כבר בתקופה הכנענית, בהם ניתן לטבול במי גשמים שהצטברו מהחורף האחרון. למרות ששיא הפריחה האביבית היפהפיה כבר מאחורינו, האזור ניחן בשילוב צבעים מדהים וייחודי".

הודעת דובר ההסתדרות, 12.7

ח"כ טלי גוטליב וכונופיית החמושים בעת הפריצה למחנה העיניים שדה תימן (צילום מסך: ערוץ 13)

שרים וח"כים מהימין הקיצוני פרצו למחנות צבא פשיזם - השלב העליון של הביביזם

לדברי רופאים לזכויות אדם: "מעצר חיילים החשודים בפגיעה מינית חמורה מגיע אחרי חודשים שבהם אנחנו מתריעים על הפרות חמורות והתעללות בכלואים פלסטינים המוחזקים בידי הצבא ובמתקני שב"ס. באיחור רב, נראה שגם הצבא הבין שלא ניתן עוד להעלים עין מפשעים שמבצעים חיילים כלפי הכלואים". שני הארגונים סבורים שאת מתקן העינויים "יש לסגור לאלתר, להפסיק את מדיניות ההתעמרות בכלל מתקני הכליאה ולהעמיד לדין את האחראים להפרות החמורות". הארגונים גם היו שותפים לעתירה לבג"ץ במאי האחרון, יחד עם האגודה לזכויות האזרח, המוקד להגנת הפרט וגישה – המרכז לשמירה על הזכות לנוע, בדרישה לסגור את המתקן.

מעדויות המשוררים עולה תמונה שלא הייתה מביישת מתקני מעצר מעוררי אימה במשטרים אפלים: התעללויות קשות באסירים, ניתוחים ללא הרדמה, כליאה בתנאים מחפירים, שלילת טיפול רפואי, ענישה פיזית, מניעת מזון, מניעת ביקורים ופגיעה בזכויות יסוד נוספות. העצורים מוחזקים בצפיפות ללא מיטות וללא מקלחות. מדיווחים שונים עולה כי לפחות 27 אנשים מתו במתקן.

משטרת בן גביר

בעת הפריצה לשני מחנות הצבא נרשמו מקרי אלימות גם כלפי עיתונאים. אך למרות נוכחות משטרתית במקום, איש לא נעצר ואיש לא נחקר. אנשי התקשורת הבינו שהשוטרים קיבלו הוראה שלא להתערב בהתפרעות הימין הקיצוני. יצוין שבשכונות האחרונות עצרו שוטרים שני מפגינים בתל-אביב שנשאו ציור של אבטיח, ובירושלים נעצרה מלצרית בגלל שלבשה חולצה עם כיתוב בערבית. איפה ואיפה בדרך הישראלית לפשיזם.

החשד מתגבר בעקבות מכתב ששלח ביום שלישי (30.7) שר הביטחון יואב גלנט לראש הממשלה בנימין נתניהו. במכתבו קרא לו להורות על בדיקה מיידית האם השר בן גביר מנע או עיכב את טיפול המשטרה במתפרעים. צריך לחקור גם האם אנשי "כיתות הכוננות" החמושים שהקים השר נטלו אף הם חלק במעשים. ברור לכל שחקירות לא יהיו. הרי הפשיזם והאלימות הם מפלטו האחרון של הימין הקיצוני בישראל.

שמואל אורניץ

שרים וחברי כנסת מהליכוד, מעוצמה יהודית ומהציונות הדתית, בגיבוי של ש"ס, לקחו חלק פעיל ביום שני השבוע (29.7) בשורת אירועים אלימים: פריצה למתקן המעצר והעינויים שדה תימן בצהריים ובהמשך - פריצה לבסיס בית הדין הצבאי במחנה "נווה צדק" ליד בית ליד.

לא רק נציגי השלטון הימני-קיצוני השתתפו במה שהוגדר "מחאה לגיטימית" שכן הם לוו בכנופיות חמושות. חבריהן הגדירו עצמם "אנשי מילואים" ו"חיילי כוח 100" (שהוקם לאחר פרוץ המלחמה כדי לשמור על המתקן בשדה תימן). ביניהם התהלכו גם מתנחלים חמושים ואזרחים שאחזו בנשק דומה לרובים שחילק השר לביטחון לאומי, איתמר בן-גביר, שגם פרסם דברי עידוד "למפגינים".

המהומה פרצה לאחר שאנשי המשטרה הצבאית החוקרת פשטו על מתקן המעצר שדה תימן ועיכבו לחקירה תשעה חיילי מילואים בחשד להתעללות ולמעשה סדום בעציר פלסטיני. במהלך המעצר סירבו כמה מהחיילים להתפנות, התבצרו באחד הביתנים והתיזו גז פלפל לעבר אנשי מצ"ח.

בין הבאים לתמוך בחיילים החשודים: שר המורשת עמיחי אליהו (עוצמה יהודית) וח"כ צבי סוכות, יו"ר ועדת המשנה של ועדת החוק והביטחון לענייני אזור יהודה ושומרון מטעם "הציונות הדתית". סוכות הצטלם פורץ בהפגנות למתקן הידוע לשמצה והשר אליהו תועד צועק עם המפגינים: "מוות למחבלים". גם ח"כ אלמוג כהן (עוצמה יהודית) הגיע לבסיס. דגל חב"ד הצהוב "משיח" נצפה במקום.

בשדה תימן התפוגגו זכויות האדם

אלימות כלפי עצירים פלסטינים במתקן הידוע לשמצה אינה צריכה להפתיע איש. "בשדה תימן נעלמו זכויות האדם" כתבה חדוה ישכר במאמר שפורסם ב"זו הדרך" (8.5). על פי הערכות, כ-4,000 תושבי עזה נכלאו במתקן בשל חשד שהם נמנים עם חמאס. מחציתם שוחררו במרוצת החודשים.

לדברי הוועד נגד עינויים, האירוע היה חסר תקדים. הוועד הדגיש: "העובדה, ששוטרי מצ"ח הגיעו למתקן על מנת לעצור חיילים המעורבים לכאורה במעשה התעללות מינית קשה באחד העצורים ונענו בהתנגדות אלימה מצדם, מוכיחה את מה שטענו מתחילת המלחמה: שדה תימן מתנהל כאקס טריטוריה, והמשטרים בו עושים דין לעצמם".

עובדי אגד שבתו: 'אנו לא שקופים'

על 1.21 מיליארד שקל). זאת, לאחר שההכנסות מפעילות התחבורה הציבורית בישראל זינקו מ-898 מיליון שקל ל-957 מיליון שקל; ההכנסות מפעילות החברה באירופה - מ-225 מיליון שקל ל-310 מיליון שקל; והכנסות חברת ההסעות הפרטיות ("אגד היסעים") עלו מ-90 מיליון שקל ברבעון הראשון ב-2023 ל-101 מיליון שקל ברבעון הראשון השנה.

ראשי מק"י וחד"ש נפגשו עם הנהגת מפלגת העם הפלסטיני

חברי הנהגת מק"י וחד"ש נפגשו במהלך חודש יולי עם עמיתיהם במפלגת העם הפלסטיני – המפלגה הקומוניסטית הפועלת בשטחים הפלסטיניים הכבושים. הפגישה, שנערכה ברמאללה, הוקדשה לדיון במלחמה בעזה ובחזקת שיתוף הפעולה בין המפלגות במאבק נגד המלחמה והכיבוש. בפגישה הוסכם כי בצד עצירת המלחמה, הדרישות הדחופות ביותר הן: נסיגה מלאה של כוחות הכיבוש הישראליים מרצועת עזה, השבת העקורים לבתיהם, הסרת המצור מעל הרצועה ופתיחת מעברי הגבול להכנסת מזון, ציוד רפואי וסיוע הומניטרי. מק"י, חד"ש ומפלגת העם הדגישו כי אין די בעצירת המלחמה, וכי הסכסוך יפתר רק בסיום הכיבוש ובהקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגבולות 67', עם ירושלים המזרחית כבירתה, בצד ישראל ובהכרה בזכות השיבה של הפליטים הפלסטינים לפי החלטות האו"ם. עוד הסכימו המשתתפים בפגישה לחזק את הקשר בין המפלגות ולנהל מאבק משותף נגד המלחמה והכיבוש. במסגרת זו הדגישו המשתתפים את חשיבות הסולידריות הבינלאומית עם העם הפלסטיני ואת הקשר עם המפלגות הקומוניסטיות והסוציאליסטיות ברחבי העולם, שהן חלק חשוב מתנועת השלום הבינלאומית. בפגישה השתתפו מזכ"ל מק"י עאדל עאמר, יו"ר מפלגת העם הפלסטיני בסאם סאלחי, יו"ר חד"ש עיסאם מח'ול, חברי הכנסת אימן עודה, עאידה תומא-סלימאן ויוסף עטאוונה, מזכיר חד"ש אמג'ד שביטה וחברים נוספים.

סרבן המלחמה בן ארד שוחרר ממעצר לאחר 96 ימים

אחרי 96 ימים בכלא הצבאי, שוחרר סרבן המלחמה בן ארד סופית מצה"ל. מרשת מסרבות נמסר, כי בחודש הבא יתייצבו אך יסרבו לשרת איתמר גרינברג, אורין מילר ויובל מואב. ארד מסר לאחר שחרורו: "אחרי תקופה של ארבעה חודשים, השתחררתי מהכלא הצבאי ואני לא אחזור לשם יותר. התחושה משמחת מצד אחד ומאכזבת מצד שני. לא ציפיתי שאשתחרר ואמצא שאחרי עשרה חודשים המלחמה עדיין מתנהלת. אני מצפה שהציבור והמדינה יראו יותר נכונות לחתור לכיוון פתרונות ארוכי טווח אמתיים שיכולים להביא יציבות ושלום לחינו".

עוד הדגיש בן ארד: "אל לנו להניח למדינה לגזול מאיתנו ומאחינו את החירות, הביטחון והשוויון המגיעים לנו. אמשיך להתנגד ולהילחם למען עתיד טוב יותר כפי שעשיתי כשהייתי בכלא. לא נוכל להביס את הטרור מבלי להתמודד תחילה עם הנסיבות המאפשרות את קיומו".

עובדי אגד שבתו בשני (29.7) בבוקר כשעתיים וחצי ברחבי הארץ. השביתה הורגשה במיוחד בקווי האוטובוסים בקריות, בירושלים וברחובות. פעילות האוטובוסים חזרה לשגרה בסביבות השעה 7:30. אגד היא חברת התחבורה הציבורית הגדולה ביותר בישראל ומחזיקה ב-30% מקווי האוטובוסים הציבוריים בארץ.

בשבועות האחרונים הפגינו מאות עובדי החברה כמה פעמים בגבעתיים מול משרדי קרן קיסטון המחזיקה ב-60% ממניות אגד. העובדים קראו לשתף גם אותם ברווחי החברה, וזאת לאחר שפורסמו רווחי העתק וחלוקת דיבידנדים ברבעון הראשון של 2024. את החברה ייסדו בפברואר 2019 רוני בירס (יו"ר הדיקטטוריון), ד"ר נבות בר (מנכ"ל ודיקטטור) וד"ר גיל דויטש. בירס ודויטש מחזיקים כל אחד בבעלות של יותר מ-6% מהקרן.

בהפגנה שנערכה לפני שבועיים מול משרדי הקרן, קראו העובדים להנהלה "לא להתייחס אלינו כשקופים". הם מחו על "התעלמות מתרומת העובדים להצלחת החברה, במקביל לכך שהעובדים ממשיכים לעבוד בצל המלחמה – בצפון ובדרום". המפגינים נשאו שלטים שעליהם היה כתוב בין היתר: "התחנה הבאה – כסף לעובדים". הם קראו למנכ"ל קבוצת אגד, גלעד ריקלין, לקיים עמם משא ומתן בנושא.

השביתה (29.7) נערכה בהמשך "להפגנת האזהרה" של מועצת עובדי אגד "בשל ההודעה על חלוקת דיבידנדים בסכומי עתק, וההתעלמות מחלקם של העובדים". יו"ר מועצת העובדים של אגד, קובי ואחניש, אמר בהפגנה: "כאנו לפה, למשרדי קיסטון, כדי לדרוש צדק. אנחנו עובדים מסורים שאוהבים את החברה, ולראייה התנהלנו באחריות כדי לא לפגוע לא באגד ולא בנוסעים". עם זאת, לא ייתכן שכולם ייהנו מרווחיות החברה והעובדים – שהם ליבת העשייה, גם כעת, בזמן מלחמה, יישארו מאחור. יו"ר איגוד עובדי התחבורה והנמלים של ההסתדרות, עו"ד אייל ידין, הוסיף: "במשך חודשים ארוכים נהגנו באחריות ובמתנות. אבל הגיע הרגע שבעלי אגד, הגורפים רווחים אדירים, יזכרו את עובדיהם. העובדים לא שקופים, העובדים לא אחרונים בתור. בשנים הקשות של החברה, העובדים היו הראשונים להדק את החגורה, הם לא יישארו בסוף התור כשבאות השנים הטובות". לפי הדוח הכספי של קרן קיסטון, ההכנסות של קבוצת אגד עמדו על 1.38 מיליארד שקל ברבעון הראשון של השנה – עלייה של כ-14% לעומת הרבעון המקביל אשתקד (אז עמדו

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

דו"ח של מכון שטוקהולם למחקרי שלום

הסכנה הגרעינית גוברת

סוף העשור צפויים להיות בידי סין טילים בליסטיים בכמות השווה לזו שבידי ארה"ב או רוסיה, אף כי מספר ראשי הקרב הגרעיניים שברשותה לא ישתווה לזה שבידי שתי מעצמות אלה.

הנס כריסטנסן, חוקר בכיר במכון, אמר: "סין מרחיבה את הארסנל הגרעיני שלה מהר יותר מכל מדינה אחרת, אך בכל המדינות החמושות בנשק גרעיני יש תוכניות או מאמץ משמעותי בתחום ההתחמשות הגרעינית".

כך למשל, הודיעה בריטניה כי תגדיל את מספר ראשי הקרב הגרעיניים שבידיה, וכי תפסיק לפרסם מידע על אודות כמות הנשק הגרעיני שברשותה. צרפת ממשיכה

לפתח צוללות בעלות יכולת גרעינית התקפית. פקיסטן והודו מנסות לפתח מערכות נשק גרעיני חדשות. הודו חותרת להגדיל את הטווח המבצעי של טיליה הגרעיניים כדי לאפשר לה לאיים על מטרות רבות יותר בשטח סין. צפון קוראיה ממשיכה להתחמש בנשק גרעיני ועורכת ניסויים בטיילים. להערכת המכון, ישראל – אשר אינה מודה באופן פומבי כי היא מחזיקה בנשק גרעיני – מחדשת גם היא את הארסנל הגרעיני שלה ומשדרגת את כור הפלוטוניום בדימונה.

הסלמה על רקע המלחמות באוקראינה ובעזה

המאמצים הדיפלומטיים להגבלת הנשק גרעיני ולפירוקו נפגעו ב-2023. בפברואר של אותה שנה הודיעה רוסיה כי היא משעה את השתתפותה באמנה להגבלת נשק גרעיני משנת 2010 – ההסכם היחיד המגביל כיום את היקף הנשק הגרעיני שבידי ארה"ב ורוסיה. בתגובה השעתה ארה"ב פרסום ושיתוף של מידע בהם היא מחויבת לפי האמנה.

יתר על כן, רוסיה איימה שוב להשתמש בנשק גרעיני על רקע התמיכה המערבית באוקראינה. במאי 2024 אף ערכה רוסיה תרגיל המדמה שימוש בנשק גרעיני טקטי סמוך לגבול עם אוקראינה. לדברי וילפרד דן, ראש התוכנית לחקר נשק להשמדה המונית במכון שטוקהולם, "נשק גרעיני לא מילא תפקיד כה משמעותי ביחסים הבינלאומיים מאז המלחמה הקרה".

במזרח התיכון: המלחמה בעזה ערערה את ההסכמות הבלתי-רשמיות בנושא הגרעין שהושגו בין ארה"ב לאיראן ביוני 2023. בעקבות פרוץ המלחמה באוקטובר, מיליציות פרו-איראניות בעיראק ובסוריה פתחו במתקפות נגד כוחות אמריקאיים – ובכך שמו סוף למאמצים הדיפלומטיים.

לדברי מנהל המכון דן סמית, "אנו בעיצומה של אחת התקופות המסוכנות בהיסטוריה האנושית. יש מקורות רבים לאי-יציבות: יריבויות פוליטיות, אי-שוויון כלכלי, הדרדרות אקולוגית ומרוץ חימוש גובר. אנו מתקרבים לתהום, ועל המעצמות לעצור ולדון בכך – ומוטב שיעשו זאת יחד".

אסף טלגם

אנשי חיל האוויר של ארה"ב מפרקים טיל בליסטי בהתאם להסכם להגבלת חימוש אסטרטגי, 2011 (צילום: חיל האוויר של ארה"ב)

בשנת 2023 חלה עלייה בכמות כלי הנשק הגרעיניים המוכנים לשימוש והמוצבים בכוננות גבוהה. כך עולה מהדו"ח השנתי של מכון שטוקהולם הבינלאומי למחקרי שלום (SIPRI), ממכוני המחקר המובילים בעולם בנושאי התחמשות וסכסוכים בינלאומיים, אשר פורסם בחודש שעבר. אחד הממצאים המטרידים שעלו בדו"ח הוא בתחום הנשק הגרעיני. בעוד שמספרם הכולל של ראשי הקרב הגרעיניים יורד מאז סוף המלחמה הקרה, חלה השנה עלייה בכמות ראשי הקרב המוכנים לשימוש ובכוננות גבוהה. כמעט כל כלי הנשק הללו שייכים לארה"ב ולרוסיה. אך המכון מעריך כי השנה הציבה סין לראשונה כלי נשק גרעיניים בכוננות גבוהה.

הודו, פקיסטן וצפון קוראיה הגבירו את מאמציהן לפתח טילים הנושאים כמה ראשי קרב גרעיניים – דבר שעד כה עשו רק ארה"ב, רוסיה, בריטניה, צרפת וסין. התפתחות זו תאפשר הגדלה מהירה של מספר ראשי הקרב המוכנים לשימוש בכוננות גבוהה, ותאפשר למדינות אלה לאיים בהשמדה של מטרות רבות יותר.

כ-90% מכלי הנשק הגרעיניים בעולם הם של רוסיה וארה"ב. מספר כלי הנשק הגרעיניים שברשותן נותר יציב במהלך השנה, אך רוסיה הציבה 36 ראשי קרב נוספים בכוננות מבצעית. השקיפות בנושא הנשק הגרעיני פחתה בשתי המדינות על רקע המלחמה באוקראינה, וגברה התכיפות של דיווחים מטרידים לגבי נשק גרעיני. לדוגמא, ב-2023 טענו כמה מקורות כי רוסיה הציבה נשק גרעיני בשטח בלארוס, אך לא נמצאו ראיות חד-משמעיות שיגבו טענה זו.

סין מובילה בהרחבת הארסנל הגרעיני

מכון שטוקהולם מעריך כי סין הגדילה את מספר ראשי הקרב הגרעיניים שברשותה מ-410 בינואר 2023 ל-500 בינואר 2024, וכי היא צפויה להמשיך בהרחבת הארסנל הגרעיני שברשותה. ייתכן כי סין לראשונה מציבה בשגרה ראשי קרב גרעיניים על טילים בליסטיים. המכון מעריך כי עד

זירת הפיגוע בבניין קהילה היהודית בבואנוס איירס, 18 ביולי 1994 (צילום: "לה נאסיון")

30 שנה לפיגוע הקטלני בקהילה היהודית בארגנטינה

השלטון אחראי לטבח

סבור ששירותי המודיעין המקומיים (SIDE) מעורבים במעשה הנפשע.

שירותים אלה הוקמו בימי ממשלת הגנרל פרון בשנות ה-50 על מנת לבלוש אחר פעילי שמאל בתנועת הפועלים, בייחוד בקרב עובדי הרכבת. מאז ועד היום משמשים שירותים אלו המכשיר המרכזי בידי הטרור הממלכתי. ידיהם של אנשי השירות מגואלות בדמם של אלפי חברים שנרצחו. ניתן למלא גיליון "זו הדרך" שלם בתיאור פשעי הארגון ואנשיו.

השועל בלול התרנגולות

כ-40 יום לאחר הפיגוע בקהילה, ב-30 באוגוסט 1994, פרסמתי כתבה גדולה בעיתון "פאחינה 12" תחת הכותרת: "שירותי המודיעין והטבח בקהילה היהודית". בין היתר, הזכרתי שתחת כנפי שירותים אלה מצאו מקלט אנשי הכנופיות הניאו-נאציות האחראים לפשעים אנטישמיים רבים. מאז עברו כשלושים שנה אך אנשי השירות עושים כל שביכולתם כדי למנוע כל התקדמות בחקירה. אחד מאנשי השירות, אנטישמי רעיל בשם נורברטו סרסולה, אפילו כתב "דו"ח חשאי" לפיו "היהודים עומדים מאחורי הפיגוע". הדו"ח "נחשף" בכתב עת בשם "נקודה מרכזית" היוצא לאור במימון השירותים החשאיים.

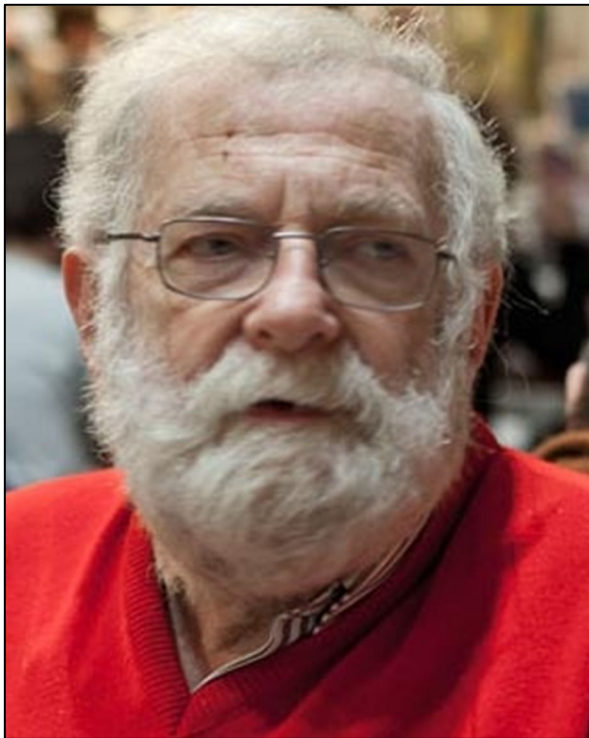
התמיהה על חוסר ההתקדמות בחקירה הגיעה אף לעיתון השמרני "לה פרנסה". שניים מכותביו הצעירים, סרחיו מורנו ולאורה טרמינה, פרסמו שורת של כתבות שותרתן: "השועל בלול התרנגולות". בכתבות שאלו, איך יתכן ששירות המודיעין הממלכתי, הידוע בגלל נטיותיהם הניאו-נאציות של רבים מסוכניו, הוא האחראי לחקירת פיגוע נגד היהודים. כתוצאה מפרסום התחקיר, קיבלו שני הכתבים איומי רצח – שבארגנטינה יש להתייחס אליהם ברצינות רבה. זאת, לאחר שהם חשפו שמות של בכירים בשירות בעלי אידאולוגי נאצית העוסקים בחקירת הפיגוע. אחד מהם, הקולונל חורחה סוליס, הואשם ב-1990 בסחיטה באיומים של בעלי עסקים, ותבע אותם לדין. בין הסוכנים שנחשפו היו אנריקה גיאורלו

לפני שבועיים צוין בארגנטינה מלאות 30 שנה לפיגוע הקטלני במשרדי הקהילה היהודית בבואנוס איירס. בטבח שהתחולל ב-18 ביולי 1994 נהרגו 85 בני אדם, רובם עובדים, גמלאים, אנשי מקצוע, סוחרים קטנים, נשים העובדות במשק ביתן ועובדי אורח. אלפי מאמרים ולא פחות מתריסי ספרים נכתבו אודות הפיגוע, אך טרם פוזר הערפל סביבו. מי עמד מאחורי המעשה? מה היו מניעיו? מי סייע?

במילים אחרות: האם לפיגוע קשר ישיר לסכסוך במזרח התיכון או שהוא המשך של הטרור הממלכתי ששלט בארגנטינה בשנות הדיקטטורה הצבאית (ר' מאמר בעמ' 9 בגיליון זה). טרור זה גבה את חייהם של 30 אלף נעדרים, בהם אלפיים יהודים. בקיצור: היה זה מעשה טרור מקומי או זר? או, אולי שילוב בין מקומי לזר? ה"מוסדות היהודיים הרשמיים" יחד עם כל ממשלות ישראל תלו את האחריות על "הפונדמנטליסטים משם", קרי איראן, כמי שעומדים מאחורי הטבח. אך כשישה חודשים לאחר הרצח ההמוני, הליגה הארגנטינית לזכויות האדם שהוקמה במסגרת המאבק האנטי-פשיסטי בשנת 1937, קיימה אירוע ציבורי במרכז הבירה. כל הדוברים באירוע (ואני ביניהם) הצהרנו: "השימוש בחשדות לפיהן הרוצחים הגיעו 'משם' הוא לא יותר מכסת'ח כדי למנוע את חשיפת הרוצחים 'מכאן'".

האומנם איראן אחראית לפיגוע?

אני זוכר היטב ריאיון עם עיתונאי ישראלי ממוצא ארגנטינאי, מריו ויינשטיין, שביום הפיגוע השיב לשאלות מראיין באחת מתחנות הרדיו המרכזיות בבואנוס איירס. בתשובה לשאלה: "האם איראן עומדת מאחוריו?", השיב: "זו העמדה המקובלת על הפוליטיקאים כאן, בישראל. אבל הם עושים לעצמם חיים קלים". עברו מאז 30 שנה וטרם נמצאה הוכחת הזהב לפיה הפונדמנטליזם האיסלאמי או איראן מעורבים בפיגוע. לעומת זאת ישנן מאות עדויות המצביעות על כך שמנגנון הדיכוי הממלכתי הארגנטיני, מכוחות המשטרה ועד לשירותים החשאיים, השתתפו בפיגוע ואף פעלו כדי למנוע את גילוי האמת. כבר שנים רבות אני

העיתונאי והלוחם לזכויות אדם הרמן שילר (צילום: רדיו ובלדה)

מאחורי המעשה". ברגע נדיר של כנות הצהיר שאינו יכול למסור פרטים בנושא כי "מדובר בסוד מדינה". אך סטיוסו אינו איש השלטון הראשון המתבטא כך. שר הפנים פדריקו סטוראני, האחראי לרצח של שני מפגינים בעת דיכוי הפגנת עובדים בצפון ארגנטינה, אמר בריאיון שפורסם ב"פאחינה 12" ב-12 ביולי 2000: "לצערי אנו לא יכולים להתקדם בחקירת הפיגוע בקהילה היהודית – כוחות הביטחון מונעים זאת". עוד הדגיש: "כוחות הביטחון מתנגדים בכל תוקף לחקירת אנשיהם הקשורים בפיגוע".

ישנם קולות אחרים

הנשיא מיליי, המרעיב את עמו ומוכר את ארגנטינה לאינטרסים של הקפיטליזם הברוטלי ביותר, עושה שימוש תדיר בפיגוע לצרכיו הפוליטיים ולשם גיוס תמיכה ציבורית, אשר במציאות יורדת ככל שחולף הזמן. הוא השתתף באירוע המרכזי שערך הממסד היהודי ליד בניין הקהילה ב-18 ביולי האחרון.

אך ישנם קולות אחרים. באותו יום נערך טקס נוסף באולם לשכת עורכי הדין במרכז בואנוס איירס. באירוע זה, ציינו הקרובים של קורבנות הפיגוע 30 שנה למעשה הנפשע. לאירוע נתנן חסות הארגון "היוזמה לחשיפת הטבח חסר-העונש בקהילה היהודית", והשתתפו בו נציגיהן של מפלגות ותנועות השמאל.

באירוע שבו והצביעו על אחריותם של מנגנוני המדינה לטבח. הם קראו לפתיחת הארכיון של שירותי הביטחון בו מצויים מסמכים ועדויות רבים שטרם פורסמו. איראן תוארה באירוע כמדינה תיאוקרטית, הומופובית ורודנית, אך לידם של פעילי היוזמה, שהגישו דו"ח מיוחד עם מסקנותיהם על הפיגוע, לא הוכח שהיא עמדה מאחוריו. המאבק לחשיפת האמת לא תם ולא נשלם. אמנם תחת הנשיאות של מיליי זה יהיה קשה הרבה יותר, אך זו חזית נוספת במערכה למען חשיפת האמת והצדק נגד חוליי השיטה הקפיטליסטית.

הרמן שילר, בואנוס איירס

<<<

אחראי למחלקת אמצעי התקשורת בעת הדיקטטורה הצבאית בשנות ה-70, אשר בעת הפיגוע היה מפקד "הזירה הפנימית" בשירות החשאי; ואנריקה גובה, בכיר לשעבר במשרד החקלאות של החונטה הצבאית, שפיקד על חדר המצב. המשורר הנודע חואן חלמן התייחס לממצאי העיתונאים בכותבו: "אם השירותים החשאים היו מבצעים נאמנה את עבודתם וחוקרים עד תום מי עומד מאחורי הפיגוע בקהילה – היו מגיעים לאותם שירותים עצמם".

שם הרשמי של שירותי המודיעין המקומיים שונה במשך השנים, אך עתה שואף הנשיא חווייר מיליי – ניאו-פשיסט שהתחפש ליהודי – להשיב להם את שם המקורי (SIDE). השירותים הללו זכו וזוכים במימון ממלכתי נדיב. בעשור ממשלתו של הנשיא קרלוס מנע, 1989-1999, עלותם לאזרחי ארגנטינה הייתה כמיליון דולר ליום. מאז ועד היום אין כל פיקוח אזרחי על פעילותם ואף לא ידועה עלותם למשלמי המיסים.

"סוד מדינה"

מדי כמה שנים, שבה ועולה התיזה לפיה "גורמים מזרח תיכוניים" עומדים מאחורי הפשע. שירותי הביטחון הארגנטינאים אף פרסמו שאזרח לבנוני, שגופתו לא נמצאה בזירה, נהג במכונית מסחרית ובה 400 ק"ג חומר נפץ, ופוצץ עצמו בפתח בניין הקהילה ברחוב פסטור. אך מאז ועד היום – לא הועמד לדין אפילו אזרח זר אחד בקשר לפיגוע. זה לא הפריע לפרסומים דומים נוספים. בדצמבר 2006, למשל, פורסם שקיים "דו"ח סודי" נוסף, פרי חקירה של המוסד הישראלי וסוכנות הביון המרכזית של ארה"ב (CIA) לפיו מאחורי הפיגוע עומדים המשטר האיראני וחיזבאללה הלבנוני.

החשיפה כביכול זכתה בכותרות. בעיתון הוותיק "לה נאסיון", המשרת מזה שנים רבות את האינטרסים של הבורגנות, ראה אור מאמר של העיתונאי חורחה אוריין ברי תחת הכותרת: "זה עניין של אמונה, לא דווקא של עובדות". במאמרו התייחס הפרשן לממצאים והסביר: "אין בדו"ח כל הוכחה לחלקה של איראן בפיגוע". לעומת זאת, הדגיש, בדו"ח אין כל הסבר מדוע שני השוטרים שעמדו דרך קבע בפתח הבניין כדי למנוע פיגועים, לא הגיעו לעבודה דווקא ביום הפיגוע. לדבריו, "פשע כל כך חמור לא מצדיק להתעלם מהעובדות ובמקומן לעסוק בניחושים". שוב כמו במקרה של העיתונאים הצעירים ב"לה פרנסה", בעקבות פרסום המאמר הופעלו על הכותב לחצים כבדים ואיומים כדי שיחזור בו מטענותיו.

לא ניתן להתעלם גם מאחריות הממסד היהודי הארגנטיני המנסה לטייח את התקדמות חקירת הפיגוע. הממסד מנצל כעת את המלחמה הנפשעת בעזה כדי להפנות את הזרקורים לעבר איראן, החיזבאללה וכל גורם אחר שאינו מקומי. לדעת, המפתח לחשיפת זהותם של האחראים לפיגוע נמצא בידי סוכן שירותי הביטחון אנטוניו הורסיו סטיוסו, הידוע בשם חיימה סטיוסו, שהיה האיש החזק בשירותים החשאיים במשך שנים. הוא הועסק בהם בין 1972 ל-2014. סטיוסו ידוע גם בשמות חיימה סטילס, אנטוניו סטילס, אלדו סטילס ועוד. האיש החל את עבודתו שם כפקיד זוטרי בגיל 18, בתקופת הדיקטטורה הצבאית בתחילת שנות ה-70, והתקדם בסולם הדרגות.

באחרונה רואיין סטיוסו בשבועון רב-התפוצה "נוטיסיאס" ונשאל: מי פוצץ את בניין הקהילה היהודית? הוא לא השיב, כפי שהיה נהוג בעבר, "אנו חוקרים במרץ ונגיע למי שעומד

בעקבות הסרט 'הרב עובדיה יוסף: מלך הספרדים' שותפות פוליטית אפשרית בין ציבור ש"ס לשמאל

שבני זוג נעדרו בעקבות מלחמת יום הכיפורים, כמעט אלף נשים, וזאת כדי שיוכלו להמשיך בחייהן.

בתו, עדינה בר-שלום, מעידה בסרט כי בתור אבא הוא התייחס אליה ולאחותה כשוות לאחיהן הן במטלות הבית והן באמונתן בהן ובלימודיהן. בר-שלום ניהלה מכללה אקדמית לנשים חרדיות וקיבלה לכך את תמיכת הרב. יוסף סבר גם כי אין כל פסול בלימודי אנגלית, מתמטיקה או מדעים בצד לימוד התורה, ואפילו צידד בחשיבותם בחינוך הילד.

תנאים לשיתוף פעולה

ליוסף חלק מרכזי בהקמת מפלגת ש"ס, שבתחילת דרכה עוצבה לפי אמונתו ולפי השקפותיו. עובדיה יוסף הבחין בהגמוניה האשכנזית עוד כשביקר במעברות העולים המזרחיים בשנות ה-50. הוא ראה את העוול אשר נעשה למזרחים, את הניצול, את חוסר השוויון המשוע, והחליט לקחת חלק בהקמת תנועה פוליטית אשר תשנה את מצב קהילתו. בהנהגת עובדיה יוסף השתתפה ש"ס במאבקים חשובים למען המזרחים כמו הזכות לדיוור ולחינוך שוויוני. ניתן להניח שיש קשר בין מצבו הכלכלי והמעמדי בעת שחי עם הוריו ואחיו ובתחילת נישואיו לבין רגשות ההזדהות והחמלה שגילה.

יוסף טען שיש למצוא את המותר בהלכה ובתורה, ולא דווקא להשליט חיים של איסורים. זה היה היסוד לדעותיו בנושא החזרת שטחים, בהתרת הנשים העגונות, ואפילו בפסקי הלכה כמו התרת אכילת קטניות בפסח.

ניכר כי הרב עובדיה יוסף, לבד מחוכמתו ומחביבותו, היה איש צדק ורודף שלום. הסרט מראה כיצד הבין את היהדות ופירש אותה במצבים רבים בצורה שניתן לכנותה היום "שמאלית" – בניגוד לעמדותיה של ש"ס בשנים האחרונות. מנהיג ש"ס, אריה דרעי, התומך ללא סייג בממשלת נתניהו הימנית-קיצונית והמשיחית, משליך את האחריות לגישתו זו על מצביעיו. הוא טוען בסרט כי מפלגתו ניצבת בימין "מאחר שרובו של הציבור הספרדי נמצא שם".

אך דרעי ושותפיו להנהגה ש"ס הם שהיו חלק מהממשלה בכל המלחמות שהיו לרבות בנוכחית; שקידמו את הקמתן ואיכלוסן של ערי התנחלות חרדיות בגדה המערבית (ביתר עילית ומודיעין עילית); שמתנגדים ללימודי ליבה ולרשת החינוך הממלכתית-חרדית; ואשר במצע המפלגה קבעו כמטרה כינון מדינת הלכה. למרות שכמפלגה חרדית ש"ס אינה מגדירה עצמה ציונית, יש לה נציגים בהסתדרות הציונית. הסרט מאיר את האפשרות של שיתוף פעולה פוטנציאלי בין השמאל לש"ס. ואכן, במקרים מסוימים נקודות ההשקפה בין השקפת העולם של הרב עובדיה יוסף לבין חד"ש רבות יותר מנקודות ההשקפה בין חד"ש לבין מפלגות מרכז ואלה המכונות "שמאל ציוני".

הסרט מעלה אפוא שאלה נוקבת: האם תיתכן שותפות פוליטית בין השמאל העקבי לבין הציבור המזרחי-חרדי? נראה שכל עוד מנהיגי ש"ס הרוחניים והפוליטיים יפנו עורף למורשת של הרב עובדיה יוסף, יתמכו בכיבוש, בסיפוח ובמלחמות ויתרמו את חלקם לשיח האנטי-ערבי, הם ירחיקו וירחקו את תומכיהם ואת מפלגתם משיתוף פעולה עם השמאל בכלל, ועם מק"י וחד"ש בפרט.

רוי יהב

עשור למותו של הרב עובדיה יוסף צוין דווקא ב-7 אוקטובר 2023. לציון העשור יצא לאקרנים הסרט "הרב עובדיה יוסף: מלך הספרדים" של עופר פנחסוב. הסרט מספק הזדמנות לנתח את השקפת עולמו היהודית-חרדית של הרב. בגוללו את סיפור חייו של הרב, מעלה הסרט דמות מורכבת אשר רחוקה מאוד מתפיסת החרדי-ישראלי כיום. עובדיה יוסף נולד בבגדאד שבעיראק בשנת 1920, ובגיל 4 עלה עם משפחתו לישראל. המשפחה התגוררה בשכונת בית ישראל בירושלים. מצבה הכלכלי של המשפחה היה דחוק ולכן כנער צעיר נאלץ לעבוד כדי לעזור לכלכל את משפחתו. בעידוד אימו, נשלח עובדיה יוסף לתלמוד התורה "בני ציון", וכבר שם התבלט בתבונתו ובכישוריו.

כנער כתב ספרים ולימד שעורי תורה בבית הכנסת. לאחר שהשלים לימודיו מונה לדיין, לסגנו של הרב הראשי במצרים, לרב הראשי בתל אביב ולרב הראשי לישראל הראשון לציון. אך מעבר לסיפור חייו המרתק, תפישת היהדות של הרב יוסף הייתה ונותרה ייחודית בנוף הרבני. הסרט מציג את יוסף כדמות חביבה, אפילו עדינה, ובו-זמנית מורכבת, שקידמה דרכי שלום, הבחינה בפיצול החברתי, ולפי הבנתה פעלה כדי לעשות צדק ולהקל על חיי האדם הפשוט.

שטחים תמורת שלום

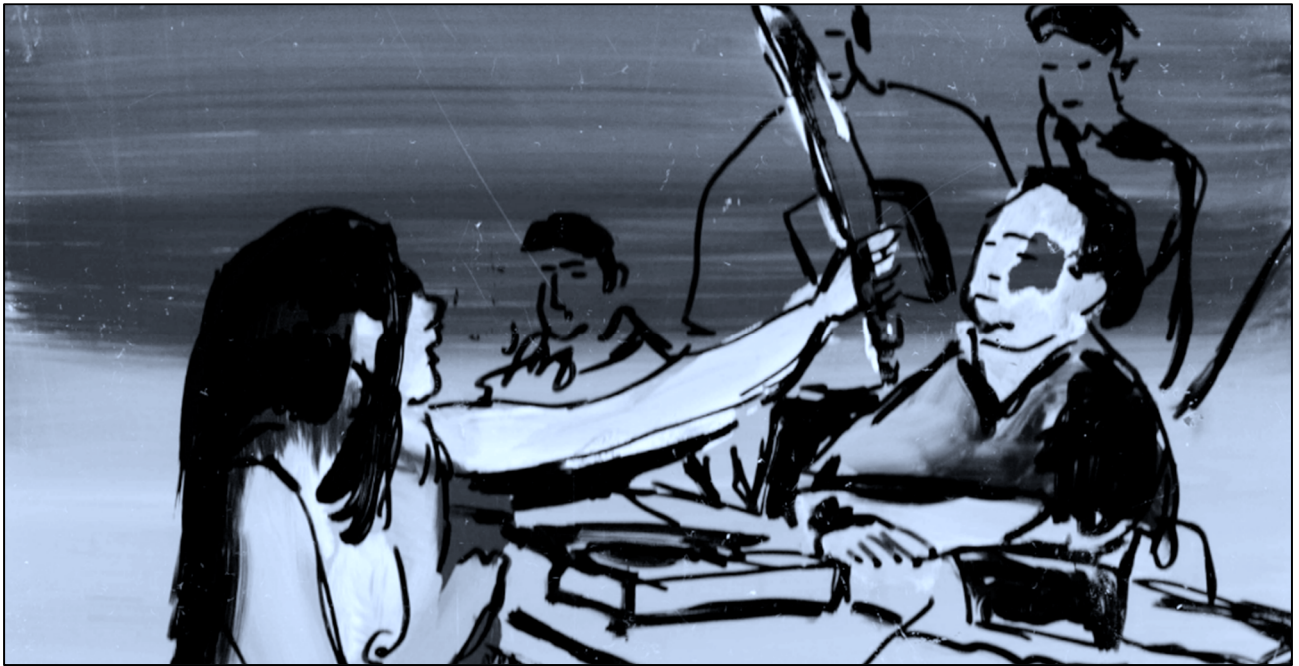
עובדיה יוסף נמנה עם הרבנים הבולטים הבודדים שהאמינו במסירת שטחים תמורת שלום. בעיניו, שלום – אי שפיכות דמים ושמירה על חיי אדם – הוא פיקוח נפש אשר דוחה כל הלכה או שמירה על שטח של ארץ ישראל. מנחם בגין קיבל את ברכתו להחזרת שטחים למען חתימת הסכם השלום עם מצרים. בהתמודדות בין פרס לשמיר, העדיף הרב יוסף את פרס מאחר שזה נטה לדרכי שלום. הוא גם תמך בהסכמי אוסלו ובהחזרת שטחים, למרות ההתנגדות של ראשי מפלגתו, ש"ס. עולה בסרט שלא פעם יצא נגד אנשי הימין הקיצוני ונגד התפיסה של 'ארץ ישראל השלמה' במחיר של חיים על החרב. יחסו של יוסף לנשים היה שונה מהמקובל באוכלוסייה החרדית. כך למשל מסופר בסרט, כי התיר את כל העגונות

שבוע שיר / עורכת לריסה מילר

עור חם / דמיאן חזן

הפעם הוא הנה עור חם.
הצמחתי אותו שוב כמו פרח.
השמים שישנו בין עפעפי
(בם צפרים צפות) הנמיכו קול.
שני הפטל התענגו על שיר של שמש חרדה;
צללים ורדים פגיא הקדירו שתיקתם.
וברקע צחוק הטף דהר
קול משק המים מן החר.
ובמים צפרים
רבות מלחש.

יצירה של ג'סיקה שרון שתוצג בתערוכתה "דופלגנר" שתפתח בתיאטרון יפו בשבוע הבא (צילום: ג'סיקה שרון)

"דופלגנר" בתיאטרון יפו: התערוכה והמיצבים

תערוכת הציורים והמיצב משלימים את הנרטיב התיאטראלי בכך שהם מצביעים על הדואליות של המציאות, כפי שמשתקף בסיפוריהם של הנעדרים. "דופלגנר" מבקש לא רק לתת קול לאלה שהושחקו, אלא גם לזכור ולהתעמת עם ההיסטוריה הכואבת הממשיכה להדהד עד היום.

בין אקטואליה לאמנות

ג'סיקה שרון נולדה בארגנטינה ומתגוררת בישראל זה יותר משני עשורים. האוצר אופיר סיפר: "נפגשנו במחלקה לאמנות בבצלאל, בה אני מכהן כמרצה, והקשר נמשך מאז. היא הרשימה אותי ביכולתה לשלב בין תכונותיו המיידיות והמפתות של הציור לבין המתחים שבין הצדדים הפיזיים של עבודתה ואלה הפוליטיים, והיא עדיין עושה זאת. שרון משלבת בין תרבות אקטואלית ואמנות, אירועי היומיום כפי שהם ניבטים בדימוי שמושך את תשומת ליבה בעיתון, וזיכרונות מתקופת ילדותה, בתקופת הדיקטטורה".

על ילדותה כתבה שרון ב"זו הדרך" (דצמבר 2022): "גדלנו בצל הורינו המובסים והמדוכאים. הורינו היו דור קורבנות הדיקטטורה הצבאית – אלה שאיבדו חברים וידידים, ולא פעם בדרכים ברוטליות ביותר: עמיתיהם נרצחו במחנות ריכוז והושלכו ממטוסים לים. הורינו נותרו חסרי תקווה במולדת שהתנפצה לאלפי רסיסים. חלומם לצדק ולשוויון למען כל תושבי המדינה הפך, עם ההפיכה הצבאית, חלום בלהות".

היבט נוסף שמעסיק את שרון בעבודתה, אשר הופיע כבר בתערוכתה הקודמת שהוצגה בגלריה אברהם הוסטל בתל-אביב ב-2019, הוא השימוש בגוף האישה כסוג של תעמולה. לדבריה "התקשורת משתמשת בנשים ככלי לביסוס תרבות פטריארכלית שמטרתה לשמר את מעמד הגברים בחברה ואת מקומה של האישה כפאסיבית וחלשה". בטקסט התערוכה כתבה שרון: "בשנות ה-80 וה-90 היינו צופים בתוכניות טלוויזיה בפריים-טיים שהציגו נשים כאובייקטים מיניים. החפצה הייתה סוג של בידור. הדמויות הנשיות איכשהו תמיד היו מעורבות באלימות או ארוטיקה ומין".

"דופלגנר", תערוכתה של ג'סיקה שרון העוסקת בדיקטטורה הצבאית הפרו-אמריקאית ששלטה בארגנטינה בשנים 1976-1983, תפתח בתיאטרון יפו ביום שני הקרוב (5.8). התערוכה מזמינה את הצופה לבחון את המניפולציה של הזיכרון ההיסטורי והייצוג האמנותי, ובו בזמן מבקשת להדהד את המציאות החברתית והפוליטית העכשווית. אצר את התערוכה גלעד אופיר.

דופלגנר (כפיל) הוא מושג עשיר ורב-ממדי המשלב היבטים מיתולוגיים, ספרותיים, פסיכולוגיים ותרבותיים. המונח מתייחס לדמות כפילה או כפיל רפאים של אדם חי, דמות מסתורית המשקפת את התכונות האפלות של הגיבור. ראיית דופלגנר היא תופעה אופטית מוכרת הנובעת מחוויות קיצוניות או לחץ נפשי.

אכזריות המשטר הצבאי

התערוכה בתיאטרון יפו כוללת ציורים ומיצבים בהם שמונה מונולוגים של היוצרת שרון החוקרת את נבכי הזיכרון והזהות ההיסטורית בהקשר של הדיקטטורה. המונולוגים מציגים זוויות שונות בסיפוריהם של הנעדרים – ילדים שהועלמו בידי כוחות הביטחון לאחר שרצחו את הוריהם וגודלו בידי חוטפיהם, ואת מאבקם לגלות את זהותם האמיתית במדינה מוכת טרור ודיכוי.

בין המונולוגים בולטת עדותו של דיקטטור – דמות בהשראת אדולפו סילינגו, קצין בחיל הים הארגנטיני שנידון בספרד ל-30 שנות מאסר בגין פשעים נגד האנושות. סילינגו מספר בקור רוח כיצד בשנות השלטון הצבאי הטיל לים עשרות פעילי שמאל ממטוסים שטסו בגובה רב. דמות זאת מגלמת בתוכה את אכזריות המשטר ואת השפעתו המתמשכת על חייהם של אזרחי ארגנטינה.

את הסגירה הדרמטית של המונולוגים מוביל חואן, שהוריו נחטפו במהלך הדיקטטורה. חואן, מושפע מסיפורו האישי, ייסד את הקבוצה "ילדי הנעדרים" שממשיכה עד היום את החיפוש אחר ילידי השבי באותן שנים אפלות. הקבוצה פעילה גם במאבק למען הדמוקרטיה וצדק חברתי וכולטת בהפגנות למען זכויות אדם.

40 אלף הרוגים מתחילת המלחמה

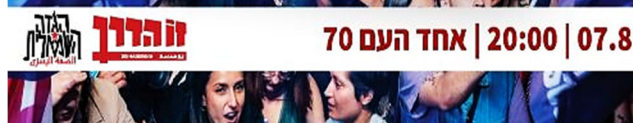
בשבועות האחרונים ונהרגו בו פלסטינים רבים. גם האזור המיועד לפינוי הופגז בשבת. לפי סוכנות הידיעות הפלסטינית וואפא, במהלך הלילה והבוקר נהרגו עשרות תושבים בהם אלה שנעקרו מאזורים אחרים ברצועת עזה. דובר בית החולים נאסר מסר לאחר ההפצצה לכתב וואפא, כי המוסד סובל ממצוקת מיטות אשפוז, תרופות ומזון. על פי האו"ם, "פקודות פינוי תכופות ומעשי איבה בלתי פוסקים ממשיכים לעשות שמות במערכת הבריאות בעזה, ומקשים יותר ויותר על אוכלוסיות הנעקרות שוב ושוב, ובמיוחד על חולים במחלות כרוניות, להגיע לשירותים בסיסיים". ארגון הבריאות העולמי הזהיר כי רק שמונה מתוך 16 בתי החולים ברצועת עזה מתפקדים ורק באופן חלקי. ארבעה בתי חולים שדה שהוקמו מתקשים לספק מענה רפואי לחולים קשים ולילדים וכן שירותי מעקב הריון ומיילדות.

ועדת המעקב של הציבור הערבי הפגנה נגד המלחמה

שבת 3.8 | 15:30
ליד אולמי אלאניס אום אלפחם

חד"ש חיפה

אופק ההתקדמות בסוגיה הפלסטינית
העיתונאי והסופר הישארם נפאע
בשיחה עם יו"ר חד"ש עיסאם מח'ול
רביעי 31.7 | 20:00 | מדרגות המרונטיים 16

משרד הבריאות ברצועת עזה מסר, כי במהלך יום שני (29.7) נהרגו 66 בני אדם בתקיפות הצבא ברצועה ו-93 נפצעו. לפי הודעת המשרד, מתחילת המלחמה נהרגו ברצועה לפחות 39,363 בני אדם ו-90,923 נוספים נפצעו. בתוך כך מסר האו"ם, כי בשבוע האחרון ציוו כוחות הכיבוש על 9% מכלל תושבי רצועת עזה לעזוב את בתיהם. בתחילת השבוע נדרשו כ-29 אלף לעשות כן אך מבלי שהוכנו עבורם מגורים, תשתיות ושירותי בריאות.

בתוך כך, ראש הממשלה בנימין נתניהו הורה בראשון (28.7) לדחות את יציאתם של ילדים חולים ופצועים מרצועת עזה לקבלת טיפול באיחוד האמירויות. התירוץ של נתניהו היה - הרג 12 הילדים ובני הנוער מפגיעת הרקטה במג'דל שמס. למחרת נמסר, כי הילדים יוטסו "בהמשך השבוע".

ההנחיה ניתנה לאחר שארגוני זכויות אדם עתרו לבג"ץ כדי לאפשר לחולים ולפצועים שאינם מעורבים בלחימה לצאת מהרצועה לצורך טיפול רפואי, וזאת לאחר שנתניהו ביטל את הנחיית שר הביטחון יואב גלנט להקמתו בישראל של בית חולים לילדים עזתים.

הטסת המטופלים מהרצועה לצורך טיפול באיחוד האמירויות אמורה הייתה להתבצע מנמל התעופה רמון שליד אילת. העזתים יועברו לאמירויות באמצעות ארגון הבריאות העולמי שאחראי על מיון ותייעדוף של החולים תוך תיאום עם צה"ל, וכן למימון ההסעות של המטופלים מהרצועה לנמל התעופה. מטוס ראשון ועליו כ-250 מטופלים אמור היה להמריא מישראל בשני בבוקר. לפי מקורות רפואיים ברצועה, כ-25 אלף עזתים פצועי מלחמה וחולים זקוקים לפינוי מידי מהרצועה. מאז תחילת המלחמה, רק כ-5,000 חולים ופצועים יצאו את הרצועה לצורך טיפול רפואי.

עמותת רופאים לזכויות אדם (רל"א) ציינה: "ההחלטה לדחות את פינוי 150 הילדים העזתים החולים היא משחק אכזרי של ממשלת ישראל בחיי ילדים. אסור שהכאב העמוק על 12 הילדים שנהרגו במג'דל שמס ינוצל למהלך פוליטי ציני. סיכון חיי ילדים חולים בעזה לא יחזיר לחיים את הילדים בצפון. לאחר שישראל החריבה את מערכת הבריאות בעזה, רל"א פועלת מזה חודשים ארוכים באמצעות פעילות ציבורית ומשפטית לחייב אותה לקבוע מנגנון לפינוי האלפים הרבים של החולים והפצועים בעזה לטיפול רפואי דחוף שאינו זמין ברצועה. הדחייה הזאת היא עדות נוספת לזילות בחיי ילדים ובלתי מעורבים בעזה. נקמה איננה מדיניות לגיטימית".

ע"פ הדיווח בוואפא, לפחות 30 אנשים, ביניהם נשים וילדים, נהרגו בהפצצות צבא הכיבוש בשבת (27.7) על בית ספר בדיר אל-בלח בו שהו עקורים. צבא הכיבוש הודיע בשבת לתושבים בדרום חאן יונס, המוגדר "מחסה הומניטרי", כי "השהות במרחב הפכה מסוכנת". הצבא גם פרסם מפה חדשה של "האזור ההומניטרי" באל-מוואסי, שהפוצץ

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

